

УДК 332.338

Корнелюк Ольга,
к.е.н., доцент,
доцент кафедри міжнародних економічних відносин
та управління проектами,
Волинський національний університет імені Лесі Українки,
м. Луцьк, Україна
ol-lu@ukr.net

ОСОБЛИВОСТІ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЦИРКУЛЯРНИХ МОДЕЛЕЙ РОЗВИТКУ В РЕГІОНІ

Запровадження циркулярної економіки є одним з ключових аспектів сучасних стратегій сталого розвитку. Ця концепція базується на збереженні ресурсів, мінімізації витрат та використанні їх у нових циклах виробництва. В контексті регіонального розвитку впровадження циркулярної економіки сприяє створенню ефективних систем управління ресурсами на рівні конкретних регіонів, спрямованих на зменшення витрат сировини, енергії та зниження викидів, підвищення конкурентоспроможності та формування нових ринків продуктів і послуг.

Регіони є дієвими суб'єктами забезпечення сталого розвитку та володіють значними можливостями для впровадження циркулярної економіки. Кожен регіон має свої унікальні особливості, ресурси та потенціал для забезпечення кругового розвитку [1]. Наприклад, один регіон може мати значні ресурси для виробництва і використання відновлювальної енергії, інший – більші можливості для вторинної переробки. Регіональний підхід дозволяє ефективніше використовувати ці особливості та ресурси для підтримки циркулярних процесів, контролю і управління ресурсами і створення ланцюгів постачання. Вирішення проблем, пов'язаних із управлінням відходами та ефективним використанням ресурсів, вимагає співробітництва між підприємствами, громадами та органами влади.

Регіони мають більш спрощену структуру управління, що полегшує взаємодію та співпрацю між зацікавленими сторонами. Крім цього, на регіональному рівні кращі можливості для швидшого впровадження та тестування нових ідей, реалізації пілотних проєктів, ніж при впровадженні національних чи глобальних стратегій. Впровадження циркулярних практик може створити нові можливості для місцевих підприємств та активізувати розвиток нових галузей, а це в свою чергу може призвести до створення нових робочих місць, сприяння соціальному та економічному розвитку та підвищення економічного потенціалу регіону [2; 3].

Регіони можуть стати лабораторіями для розвитку та впровадження нових технологій та практик у сфері циркулярної економіки. Місцеві університети, дослідницькі центри та підприємства можуть співпрацювати над інноваційними проєктами та експериментами. Отже, регіони є ключовими суб'єктами впровадження циркулярної економіки, оскільки вони можуть прискорити розвиток цього підходу та сприяти сталому і ефективному розвитку на місцевому рівні.

Успішне впровадження циркулярної економіки на регіональному рівні вимагає комплексного підходу. По-перше, це включає в себе перегляд управлінських моделей: регіональна влада та бізнес-структури повинні сприяти впровадженню нових стандартів і правил, спрямованих на створення умов для переходу до циркулярних моделей. По-друге, необхідно інвестувати в дослідження та розвиток. Це включає в себе розробку нових технологій переробки, вдосконалення системи управління відходами та розвиток інноваційних методів виробництва. По-третє, великим аспектом є розвиток освіти та підвищення обізнаності громадськості. Широке розповсюдження знань про переваги циркулярної економіки та її вплив на довкілля, економіку та суспільство сприятиме залученню громадськості до цього процесу [4; 5]. Для сприяння розвитку регіональної циркулярної економіки необхідно:

- розробляти та впроваджувати стратегії циркулярної економіки; це включає аналіз наявних ресурсів, інфраструктури, можливостей

регіону та визначення пріоритетних сфер для впровадження циркулярних ініціатив;

- працювати над залученням усіх зацікавлених сторін: необхідно об'єднувати місцеві органи влади, підприємства, громадські організації та мешканців регіону в процесі впровадження циркулярної економіки; це дозволить використати переваги партнерства та симбіозу для досягнення спільної мети;

- проводити освітні заходи і кампанії серед мешканців та представників бізнесу щодо переваг та можливостей циркулярної економіки, спонукаючи до співучасті та впровадження нових практик;

- розвивати інфраструктуру для збору, переробки та використання вторинних ресурсів: сортувальні центри, переробні заводи тощо;

- стимулювати інновації, підтримувати інноваційні проєкти, спрямовані на розвиток нових підходів і технологій;

- формувати законодавчу підтримку, податкову політику, включаючи податкові та інші стимули для підприємств, які застосовують принципи циркулярного розвитку;

- встановити систему моніторингу та оцінки, щоб визначити успішність та ефективність впровадження циркулярної економіки в регіоні та вносити корективи в стратегію у разі потреби;

- сприяти взаємодії, партнерству і обміну досвідом між регіонами, національними та міжнародними інституціями допоможуть прискорити впровадження циркулярних моделей.

Ці заходи вимагають координації та співпраці між усіма зацікавленими сторонами та органами влади для успішного впровадження циркулярної економіки в регіонах.

Список використаних джерел:

1. Pavlikha N., Korneliuk O. World experience of circular economy implementation and prospects for Ukraine. *Economic, social and legal aspects of enterprise management. Context of the political and economic crisis* / scientific

editors Monika Dobska, Ryszard Kamiński. Poznań, 2022. P. 155-168. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/22295>

2. Шибанін В. С., Решетілов Г. О., Циркулярна економіка регіону: теоретичний аспект. Вісник аграрної науки Причорномор'я. 2021. Вип. 4. С. 4-13. // <https://visnyk.mnau.edu.ua/statti/2021/n112/n112v42021shebanin.pdf>

3. Корнелюк О.А. Інноваційні бізнес-моделі та проекти циркулярної економіки. *Актуальні проблеми міжнародних відносин і регіональних досліджень*: Матеріали II Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (м. Луцьк, 09 листопада 2022 р.). Луцьк, Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. 134 с. С. 125-127. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/22331/1/Inov_bis_mod%209_11_2022.pdf

4. Корнелюк О. Досвід імплементації циркулярних проєктів для відновлення економіки України. *Together united: науковці проти війни: збірник тез доповідей I Міжнародної благодійної науково-практичної конференції* (Луцьк, 20 травня 2022 р.). Луцьк: Вежа-Друк, 2022. URL: <https://scholar.google.com.ua/scholar?oi=bibs&cluster=6882280671611806750&btnI=1&hl=uk>

5. Павліха Н.В., Корнелюк О.А., Цимбалюк І.О. Методології проєктного менеджменту для циркулярних бізнес-моделей: переваги та можливості. Інтелект XXI. 2023. № 3. С. 74-80. DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-8801/2023-3.11>